

Latvijas Brūnā govys

Šķirnes vispārējs raksturojums

Latvijā piena ražošanā, slaucamo govju pamatšķirne ir Latvijas brūnā (LB). Latvijas Brūnā govju šķirne pieder pie sarkano govju šķirņu grupas. Šķirnes veidošanās sākums ir 19.gs. beigās un 20.gs. sākums. Kā šķirne Latvijas Brūnā ir apstiprināta 1922.gadā.

Galvenā priekšrocība šai šķirnei ir tā, ka šķirne veidota no vietējiem sarkanajiem lopiem vairāku simtu gadu garumā, tā ir piemērojusies vietējiem klimatiskajiem apstākļiem, kas nosaka govju ēdināšanas tipu un turēšanas veidu. Latvijas Brūnās šķirnes dzīvnieki ir ražīgi, izturīgi, samērā pieticīgi.

Savā gandrīz 100 gadu ilgajā pastāvēšanas laikā Latvijas Brūnajā šķirnē ir notikuši vairāki pilnveidošanās periodi ar citu sarkano govju šķirņu, tādu kā Dānijas sarkanās, Angleras, Švices, Zviedrijas sarkanraibās un Holšteinas sarkanraibās šķirnes vaislas dzīvnieku izmantošanu selekcijā. Rezultātā tiek veidota mūsdienu prasībām atbilstoša produktīva govju šķirne. Šī procesa laikā, no vietējās Latvijas Brūnās šķirnes, daudzi gēni, par kuru lietderību šobrīd vēl nav izsmēlošas informācijas, var izzust neatgriezeniski.

Šķirnes fenotipiskais raksturojums

Tipiskas vietējās Latvijas Brūnās šķirnes govys ir sarkanīgi brūnas. Galva, kājas nedaudz tumšākas. Deguna spogulis tumši pelēks. Ragi nelieli, vainagveidīgi liekti,

balti ar melniem galiem. Dzīvnieki ir ar spēcīgu kaulu uzbūvi, ar stiprām kājām un nagiem, kam ir cieta nagu zole. Reti slimo ar kāju un nagu slimībām. Krustu augstums bulliem -153cm, dzīvmasa – 1013kg, krustu augstums govīm - 131 cm, dzīvmasa – 540 kg- 600 kg. Dzīvnieki piemēroti piena un gaļas iegūšanai. Atkarībā no ēdināšanas apstākļiem vidējais izslaukums laktācijā no 3000 –6000 kg, atsevišķu govju ražība sasniegta no 10 000 – 11 000 kg piena, tauku saturs 4.46%, olbaltuma saturs 3.31%. Latvijas Brūnās šķirnes govju piena olbaltumvielas ir ar paaugstinātu kazeīna A un B frakcijas daudzumu. Tādēļ pienā ir ļoti maz šķīstošā proteīna un galvenokārt visas olbaltumvielas tiek izmantotas siera gatavošanai.

Šķirnes pozitīvās īpašības

Šīs šķirnes dzīvnieki ir izturīgi pret vielu maiņas slimībām pieticīgos, vai trūcīgos ēdināšanas apstākļos. Šķirne raksturīga ar labu barības, sevišķi- tilpumainās, izmantošanas spēju, auglību un ilgmūžību. Šķirne labi pielāgojas atšķirīgiem klimatiskajiem apstākļiem, (Astoņdesmitajos gados, LB šķirnes govīs labi aklimatizējās Aizkaukāza un Vidusāzijas republikās).

Visu minēto īpašību dēļ, tipiskas Latvijas Brūnās šķirnes govīs ir piemērotas un ekonomiski izdevīgas bioloģisko saimniecību ganāmpulkos. Šī šķirne būtu piemērota arī tām saimniecībām, kas atrodas, ar vides aizsardzību saistītās lieguma zonās, kur jāsaglabā biotopu daudzveidība un ir dažādi lopbarības ražošanas ierobežojumi.